

Odborné stanovisko podľa § 1 ods. 2 písm. f) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších právnych predpisov

Vážený pán xxx,

Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva (ďalej ako „Stredisko“) ste dňa 1. augusta 2025 doručili podnet vo veci diskriminácie sluchovo postihnutých osôb v prístupe k získaniu vodičského oprávnenia.

Stredisko v predmetnej veci vydáva nasledovné **odborné stanovisko v zmysle § 1 ods. 2 písm. f) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších právnych predpisov.**

Z obsahu podnetu

1. Výber autoškoly

V zmysle Vášho podnetu ste s pomocou osobnej asistentky počas mája 2025 kontaktovali 9 autoškôl v rôznych mestách na Slovensku. Autoškoly ste kontaktovali prevažne telefonicky, len jednu osobne. Uvádzate, že bežné odpovede autoškôl zneli:

- *Nepočujúci nemôže riadiť prevodovku, lebo nepočuje motor.*
- *V aute nie je možná komunikácia, nepočujúci nemôže absolvovať výcvik.*
- *Pri skúške nemôže byť tlmočník.*
- *Nemáme podmienky pre nepočujúcich – bodka.*
- *Keď nevie odzerať, nedá sa to.*

Autoškoly neprejavili žiadny záujem vytvoriť podmienky na získanie vodičského oprávnenia Vám ako nepočujúcemu a rovno Vás odmietli. Len jedna autoškola Vám bola ochotná prispôsobiť výučbu.

2. Potvrdenie žiadosti

Lekárka č. 1

V zmysle Vášho podnetu dňa 20. mája 2025 Vaša osobná asistentka (ďalej ako „asistentka“) odniesla tlačivo Žiadosť o udelenie vodičského oprávnenia (ďalej ako „žiadosť“) do ambulancie všeobecnej lekárky. Žiadosť prevzala sestrička lekárky. V rovnaký deň lekárka volala Vašej asistentke, že Vám nemôže potvrdiť uvedenú žiadosť, lebo „*nevidíte a nepočujete*“. Asistentka lekárke vysvetlila, že nepočujete, ale na korekciu zraku používate dioptrické okuliare.

Lekárka sa následne odvolala na starší nález, v zmysle ktorého sa Vám zhoršil zrak. Cez asistentku ste navrhli, že prinesiete aktuálne očné vyšetrenie.

Dňa 21. mája 2025 ste u očného lekára absolvovali perimetrický test s výsledkom v norme. Očný lekár konštatoval, že nevidí žiadny problém pre šoférovanie. Vaša asistentka odniesla výsledok očného vyšetrenia ešte v ten deň lekárke.

Dňa 26. mája 2025 ste s asistentkou osobne navštívili lekárku, ktorá opätovne odmietla potvrdiť žiadosť z dôvodu, že nepočujete. V zmysle podnetu ste sprostredkovali cez asistentku argumenty, že v zákone nie je zakázané nepočujúcemu viesť motorové vozidlo. Vaša asistentka sa lekárky spýtala, či to nie je diskriminácia. Uvádzate, že lekárka znervóznela, odmietla, že by išlo o diskrimináciu a navrhla možnosť hľadať iného lekára, ktorý by žiadosť potvrdil. Tento návrh zopakovala viackrát aj pri ďalších stretnutiach.

Dňa 26. mája 2025 ste s asistentkou išli na ORL vyšetrenie z vlastnej iniciatívy. Počas cesty k ušnému lekárovi volala Vašej asistentke lekárka, že Vás posielala na ušné vyšetrenie a máte si prísť nasledujúci deň pre výmenný lístok. Vyšetrenie ste však absolvovali už v ten deň. ORL lekár si vyžiadal doklad potvrdzujúci stratu sluchu (starší výsledok z roku 2021 s potvrdenou 100 % stratou sluchu na oboch ušiach). Skontroloval Vám uši, skonzultoval stav sluchu, vyjadril sa, že načúvací prístroj nemá význam a odporučil označenie auta podľa vyhlášky. Výsledok vyšetrenia spísal a Vaša asistentka ho ešte v ten deň odniesla lekárke.

Následne dňa 27. mája 2025 ste navštívili lekárku, ktorá Vás upozornila na to, že najprv ste si mali prísť pre výmenný lístok a až následne absolvovať vyšetrenie u ušného lekára. Lekárka Vám odporučila ísť ešte raz na ORL (s výmenným lístkom) a odporučila dvoch špecialistov na ušné.

Zároveň Vás poslala aj na kardiológiu. Uvádzate, že výsledok ste už mali, nakoľko ste boli na plánovanej kontrole dňa 22. mája 2025. Kardiológ v správe uviedol, že z jeho hľadiska nie je zdravotný stav kontraindikáciou pre vodičský preukaz. Správu kardiológa ste odovzdali lekárke.

Na žiadosť lekárky ste opäť navštívili toho istého ORL lekára, ktorý tentoraz odporučil aj ďalšie audiometrické vyšetrenie na inom pracovisku. Výsledok audiometrie bol 100 % strata sluchu, lekár opäť potvrdil, že načúvací prístroj nemá význam a vystavil Vám vyjadrenie.

Následne lekárka vyžadovala psychologické vyšetrenie u dopravného psychológa. Uvádzate, že na vyšetrení dňa 10. júna 2025 ste dosiahli nadpriemerné výsledky.

Lekár č. 2:

V zmysle Vášho podnetu lekára oslovila Vaša asistentka. Lekár ihneď odmietol, že nepočujúcemu by žiadosť nepotvrdil, neskôr pripustil, že si pozrie vyhlášku, ale „*aj tak by nedal, lebo nepočuje*“.

Lekárka č. 3:

Z Vášho podnetu vyplýva, že lekárka odpovedala, že neberie nových pacientov. Na webovej stránke však uvádzala, že nových pacientov prijíma. Máte informáciu od lekárky č. 1, že lekárka v minulosti už potvrdila žiadosť nepočujúcej osobe.

Lekár č. 4

Dňa 29. mája 2025 ste poslali e-mail novému lekárovi, ktorý Vás dňa 30. mája 2025 zaregistroval ako svojho pacienta. Dňa 10. júna 2025 ste prvýkrát navštívili lekára. Uvádzate, že bol prekvapený, prečo ste za ním prišli a požiadal čas na poradu s ORL lekárom, posudkovým lekárom a inými svojimi známymi lekármi a čakal na výsledok psychologického vyšetrenia. Lekár od Vás mal všetky odborné správy (očné, ORL, kardiológia, prípadne aj staršie dokumenty), pričom ešte žiadal výsledky za posledných 6 mesiacov, najmä z kardiológie.

Dňa 23. júna 2025 Vaša asistentka doručila výsledok psychologického vyšetrenia. Dňa 24. júna 2025 lekár telefonicky oznámil, že sa radil s kolegami, posudkovým lekárom aj ORL lekárom. Lekár tiež telefonoval lekárke č. 1 a údajne na formálnej úrovni zisťoval všetko, čo sa udialo v predchádzajúcej komunikácii. Lekár opakovane argumentoval, že nebudete počuť zvukové signály (sanitka, polícia, klaksón) a že vizuálna pozornosť podľa neho nestačí. Na otázku či kontaktoval aj očného lekára a psychológa, neodpovedal.

Dňa 2. júla 2025 sa zrealizovalo osobné stretnutie u lekára. Lekár opäť zopakoval argumenty o nepočutí zvukov, uvádzal príklady dopravných nehôd, ktoré však neboli spôsobené nepočujúcimi a odvolával sa na obavy o svoju licenciu v prípade nehody u nepočujúceho pacienta. Vaša asistentka argumentovala, že zákon uprednostňuje svetelné signály, vizuálnu pozornosť, pričom existuje mnoho nepočujúcich vodičov doma i v zahraničí.

Uvádzate, že ste požiadali lekára, aby v prípade nesúhlasu potvrdil v žiadosti, že nie ste spôsobilý na vedenie motorových vozidiel. Lekár však odmietol žiadosť potvrdiť a navrhol, aby ste si našli iného lekára.

Uvádzate, že lekár bol emočne rozladený a hneval sa na sestričku, prečo prijala žiadosť bez jeho konzultácie. Opakovane tvrdil, že rozhoduje podľa svojho svedomia a osobného presvedčenia, nie na základe odbornosti. Správanie lekára označujete ako predsudkové a neodborné, keďže sa mal rozhodnúť podľa svedomia, nie zákona či odbornosti, opakovane sa odvolával na obavy zo straty licencie alebo zodpovednosť, ak by sa stala nehoda.

Lekárka č. 5

Dňa 3. júla 2025 Vaša asistentka oslovila ďalšiu lekárku, ktorá po vysvetlení celej predchádzajúcej situácie súhlasila s Vaším prijatím do starostlivosti a deklarovala, že Vám potvrdí predmetnú žiadosť za vopred stanovených podmienok.

3. Právna úprava

Vo Vašom podnete zároveň namietate diskriminačný aspekt zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 9/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Právne posúdenie

Vnútroštátnym právnym predpisom upravujúcim povinnosť dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania je najmä **zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)** (ďalej ako „antidiskriminačný zákon“), ktorý vo svojich ustanoveniach vymedzuje základné definičné znaky diskriminácie. K dôvodnému záveru o diskriminácii možno dospieť na základe kumulatívnej identifikácie jej definičných znakov vymedzených antidiskriminačnou legislatívou. Musí byť jasne identifikovateľná **zákom chránená oblasť** právnych vzťahov, **dôvod**, na základe ktorého nemožno s fyzickými, či právnickými osobami zaobchádzať menej priaznivo a jednotlivé **formy diskriminácie**. Zároveň je nutné vyhodnotiť, či došlo, alebo mohlo dôjsť k menej priaznivému zaobchádzaniu, a to na základe tvrdených skutočností. V ustanovení § 8 a 8a antidiskriminačného zákona zákonodarca upravuje aj podmienky tzv. prípustného menej priaznivého zaobchádzania, t. j. legálnych výnimiek z porušenia zákazu diskriminácie.

K prvému bodu (výber autoškoly) Stredisko uvádza nasledovné:

V posudzovanom prípade je identifikovaná chránená **oblasť poskytovania tovarov a služieb**, v rámci ktorej platí zákaz diskriminácie v zmysle § 3 ods. 1 v spojení s § 5 ods. 2 písm. b) antidiskriminačného zákona. V zmysle hlavného prameňa primárneho práva Európskej únie - Zmluvy o fungovaní Európskej únie za službu podľa čl. 57 možno považovať *plnenia, ktoré sa bežne poskytujú za odplatu, pokiaľ ich neupravujú osobitné ustanovenia o voľnom pohybe tovaru, kapitálu a osôb*. Zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o ochrane spotrebiteľa“) v § 2 písm. i) definuje službu ako „*akúkoľvek činnosť alebo výkon, ktorý je ponúkaný spotrebiteľovi odplatne alebo bezodplatne vrátane činností upravených*

osobitnými predpismi, nad ktorými vykonávajú dozor profesijné komory alebo iné orgány verejnej správy, ako sú uvedené v § 19.“ V ustanovení § 4 ods. 3 uvedeného zákona je priamo inkorporovaný normatív zákaz diskriminácie, a to v nasledujúcom znení: „Predávajúci je povinný vo vzťahu k spotrebiteľovi dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v poskytovaní výrobkov a služieb ustanovenú osobitným predpisom.“ Týmto osobitným predpisom je antidiskriminačný zákon, ktorý zaväzuje adresáta rešpektovať zákaz diskriminácie tak vo verejnoprávnej, ako aj súkromnoprávnej oblasti.

V zmysle dôvodovej správy k zákonu o ochrane spotrebiteľa z 10. januára 2007: *„zákaz diskriminácie je tiež jedným z princípov ochrany spotrebiteľa, znamená rovnaký prístup podnikateľa ku všetkým spotrebiteľom pri poskytovaní výrobkov a služieb. Táto oblasť je veľmi dôležitá, o čom svedčí i tá skutočnosť, že ochrana spotrebiteľa je posilnená existenciou osobitného antidiskriminačného zákona, ktorý rieši spôsoby domáhania sa ochrany spotrebiteľa v prípade, ak sa cíti byť postihnutý takýmto zaobchádzaním.“* Inými slovami, antidiskriminačný zákon explicitne poskytuje spotrebiteľovi ochranu pred diskriminačným konaním a ustanovuje spôsoby, prostredníctvom ktorých sa môže domáhať svojich práv, ak je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovného zaobchádzania.

Je nepochybné, že na poskytovanie služieb autoškôl sa vzťahuje povinnosť dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v zmysle antidiskriminačného zákona.

Ďalšou nevyhnutnou súčasťou je určenie formy porušenia zákazu diskriminácie. Formy diskriminácie stanovuje antidiskriminačný zákon v § 2a. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia je *priama diskriminácia konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.* V kontexte uvedeného **je jednoznačne možné určiť priamu formu diskriminácie**, ktorú predstavuje právny úkon, ktorým malo dôjsť k menej priaznivému zaobchádzaniu, a to **odmietnutie zo strany niekoľkých autoškôl umožniť Vám, ako sluchovo postihnutej osobe, absolvovať vodičský kurz.** Možnosť kvalifikovať určité konanie ako priamu diskrimináciu zároveň vyžaduje existenciu tzv. komparátora – subjektu voči ktorému sa porovnáva osoba, ktorá o sebe tvrdí, že s ňou je, bolo alebo by mohlo byť zaobchádzané menej priaznivo. Pri komparátorovi sa pritom nevyžaduje, aby bol úplne identický, stačí ak sa nachádza v porovnateľnej situácii, teda ak sú jeho alebo jej relevantné okolnosti rovnaké alebo podobné ako u osoby, ktorá tvrdí, že bola priamo diskriminovaná. Za komparátora v uvedenej právnej veci možno označiť akéhokolvek záujemcu o absolvovanie vodičského kurzu.

Definičným znakom právnej domnienky o diskriminácii (podmienkou jej žalovateľnosti) je minimálne označenie objektivizovateľných skutočností, ktoré nasvedčujú tomu, že autoškoly s Vami zaobchádzali menej priaznivo z dôvodu, na základe ktorého zákonodarca zakazuje zaobchádzať takýmto spôsobom so spotrebiteľmi. Antidiskriminačný zákon v § 2 ods. 1 uvádza

demonštratívny výpočet zakázaných dôvodov diskriminácie. V zmysle § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona *dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.* Vami uvádzaným dôvodom je **zdravotné postihnutie.**

Napriek tomu, že samotný diskriminačný dôvod nie je potrebné dokazovať, nevyhnutným predpokladom pre úspešné uplatnenie nárokov spojených s porušením práva na rovnaké zaobchádzanie, je preukázanie príčinnej súvislosti medzi označeným chráneným dôvodom (zdravotným postihnutím) a konaním autoškôl. Atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo predchádza následku a vyvoláva ho. Vami uvádzané explicitné vyjadrenie autoškôl v telefonátoch **jednoznačne preukazujú príčinnú súvislosť medzi Vaším zdravotným postihnutím a rozhodnutím autoškôl neumožniť Vám absolvovať vodičský kurz. Podľa právneho názoru Strediska v posudzovanej právnej veci je dostatočne preukázaná príčinná súvislosť (kauzálny nexus).**

Na základe právneho posúdenia skutkových okolností prípadu Stredisko konštatuje, že v posudzovanej právnej veci **došlo ku kumulatívnej identifikácii tzv. definičných znakov diskriminácie**, a teda k **porušeniu zákazu diskriminácie** v zmysle antidiskriminačného zákona.

Stredisko poukazuje na to, že Súdny dvor Európskej únie (ďalej ako „Súdny dvor“) sa doposiaľ vo svojej rozhodovacej praxi nevenoval diskriminácii sluchovo postihnutých osôb v oblasti poskytovania tovarov a služieb. Napriek tomu existuje však relevantný prípad diskriminácie sluchovo postihnutých osôb v pracovnoprávnej oblasti. Súdny dvor v prípade C-795/19 XX v. Tartu Vangla vyslovil právny názor, že *článok 2 ods. 2 písm. a), článok 4 ods. 1 a článok 5 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje absolútnu nemožnosť ponechať vo funkcii príslušníka väzenskej stráže, ktorého sluchová ostrosť nezodpovedá minimálnej úrovni sluchu stanovenej touto právnou úpravou, bez toho, aby umožňovala overiť, či je tento príslušník schopný vykonávať tieto funkcie prípadne po prijatí primeraných úprav v zmysle tohto článku 5.*¹

Uvedený prípad jasne ilustruje povinnosť zodpovedných subjektov, v posudzovanej právnej veci autoškôl, prijať primerané úpravy pre osoby so sluchovým postihnutím. Stredisko zdôrazňuje, že **absolútne vylúčenie osôb so sluchovým postihnutím z možnosti získať vodičské**

¹ C-795/19 XX v. Tartu Vangla, dostupný na: <https://www.epi.sk/judikat-ESD/c-795-19-ecli-eu-c-2021-606.htm>

oprávnenie bez možnosti individuálneho hodnotenia alebo prispôsobenia je neprimerané a v rozpore s antidiskriminačným zákonom.

K druhému bodu (potvrdenie žiadosti) Stredisko uvádza nasledovné:

V posudzovanom prípade je identifikovaná chránená **oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti**, v rámci ktorej platí zákaz diskriminácie v zmysle § 3 ods. 1 v spojení s § 5 ods. 2 písm. a) antidiskriminačného zákona. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ako aj práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti upravuje zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon č. 576/2004 Z. z.“). V zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z. z. *„Každý má právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.“*. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 576/2004 Z. z. *„Právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti vrátane cezhraničnej zdravotnej starostlivosti sa zaručuje rovnako každému v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v zdravotnej starostlivosti a pri poskytovaní tovarov a služieb ustanovenou osobitným predpisom. V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodov pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, štátnej príslušnosti, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.“*

Rovnako ako v prvom bode, **chráneným dôvodom diskriminácie je Vaše zdravotné postihnutie**. Pričom **formou porušenia zákazu diskriminácie je potenciálne priama diskriminácia**. Tá sa prejavila v rôznych podobách v závislosti od konania štyroch lekárov.

Lekárka č. 1 a Lekár č. 4

V zmysle § 86 **zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke** a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa zdravotnou spôsobilosťou rozumie telesná schopnosť a duševná schopnosť viesť motorové vozidlo. Minimálne požiadavky na úroveň telesnej a duševnej schopnosti viesť motorové vozidlo a spôsob ich posudzovania sú ustanovené v **prílohe č. 5 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 9/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke** a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zdravotná spôsobilosť žiadateľa o udelenie vodičského oprávnenia sa zaisťuje pred jeho zaradením do výcviku na získanie vodičského oprávnenia.

Predmetom lekárskej prehliadky je

- a) posúdenie zdravotného stavu posudzovanej osoby so zameraním na choroby a poruchy, ktoré zdravotnú spôsobilosť na vedenie motorových vozidiel vylučujú alebo podmieňujú; choroby a poruchy, ktoré zdravotnú spôsobilosť na vedenie motorových vozidiel vylučujú alebo podmieňujú a spôsob ich posudzovania, sú uvedené v prílohe č. 5,
- b) komplexné fyzikálne vyšetrenie vrátane orientačného vyšetrenia sluchu, zrakovkej ostrosti, zorného poľa, rovnováhy a orientačného neurologického vyšetrenia; do úvahy sa berú aj výsledky z preventívnej prehliadky podľa osobitného predpisu.

Minimálne požiadavky na sluch sú upravené v bode II. Prílohy č. 5 k vyhláške č. 9/2009 Z. z., v zmysle ktorej posudzovaná osoba, ktorá patrí do skupiny 1, je zdravotne spôsobilá na vedenie motorového vozidla pri strate sluchu od 51 % do 90 % podľa Fowlera, ak má korekciu sluchu načúvacím prístrojom a pri strate sluchu nad 90 % podľa Fowlera **na základe individuálneho posúdenia celkového zdravotného stavu.**

Na základe vyššie uvedeného možno tvrdiť, že pri individuálnom posúdení celkového zdravotného stavu sluchovo postihnutej osoby na vedenie motorového vozidla sa zohľadňuje komplexné posúdenie zdravotného stavu. Stredisko však v zmysle svojho mandátu nie je oprávnené posudzovať správnosť poskytnutej zdravotnej starostlivosti lekárou č. 1 a lekárom č. 4. Dohľad nad správnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti vykonáva **Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou**. Nadväzujúc na uvedené, Stredisko v zmysle svojich kompetencií nedokáže posúdiť správnosť poskytnutej zdravotnej starostlivosti, z tohto dôvodu v súčasnosti nemá zodpovedanú predmetnú odbornú otázku, ktorá je potrebná k vyhodnoteniu porušenia zákazu diskriminácie vo Vašom individuálnom prípade. Stredisko si dovoľuje uviesť, že v tomto prípade ide o vysoko odbornú činnosť lekára, pri ktorej sa posudzuje komplexný zdravotný stav v zmysle vyššie uvedených hľadísk.

Vzhľadom na nezodpovedanú podstatnú odbornú otázku, ktorá sa týka posúdenia správnosti poskytnutej zdravotnej starostlivosti vo Vašom individuálnom prípade, **Stredisko v súčasnosti nemôže dospieť k jednoznačnému záveru, či bol vo Vašom prípade porušený zákaz diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia v oblasti zdravotnej starostlivosti.**

Lekár č. 2

V zmysle Vášho podnetu lekár Vašej asistentke povedal, že nepočujúcemu by žiadosť nepotvrdil, neskôr pripustil, že si pozrie vyhlášku, „*ale aj tak by nedal, lebo nepočuje.*“

Z uvedeného konania lekára bezpochyby vyplýva, že bez akéhokoľvek individuálneho posúdenia Vášho zdravotného stavu, Vás odmietol *in principio* vyšetriť, **čím naplnil obsah definície priamej diskriminácie** v zmysle antidiskriminačného zákona. Uvedený výrok

explicitne odkazuje aj na Vaše zdravotné postihnutie (chránený dôvod diskriminácie) a **príčinná súvislosť medzi Vaším sluchovým postihnutím a konaním, resp. nekonaním lekára je jednoznačne preukázateľná.**

Vo Vami namietanej právnej veci, v **kontexte konania lekára č. 2**, Stredisko **dospelo k dôvodnej domnienke o porušení zákazu diskriminácie** podľa antidiskriminačného zákona.

Lekárka č. 3

V zmysle Vášho podnetu lekárka odpovedala, že neprijíma nových pacientov, a to napriek tomu, že na webovej stránke bola uvedená informácia, že nových pacientov prijíma. Stredisko poukazuje na skutočnosť, že **prekročenie únosnosti pracovného zaťaženia predstavuje jeden z legitímnych dôvodov, kedy poskytovateľ môže odmietnuť návrh na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti v zmysle § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 576/2004 Z. z.**

Stredisko v danom prípade **nemá za preukázané, že lekárka Vás odmietla prijať za svojho pacienta práve z dôvodu Vášho zdravotného postihnutia.**

K tretiemu bodu (právna úprava) Stredisko uvádza nasledovné:

V prípadoch diskriminácie sa právomoci Strediska obmedzujú na situácie, v ktorých dochádza k diskriminácii v dôsledku konania (alebo nekonania) osôb, na ktoré sa vzťahuje zákaz diskriminácie a **nezahŕňajú prípady, v ktorých potenciálna diskriminácia vyplýva priamo z ustanovení konkrétneho právneho predpisu.** Inými slovami, zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a antidiskriminačný zákon sú právne predpisy rovnakej právnej sily a nemožno posudzovať ich vzájomný súlad. Zákaz diskriminácie je však upravený aj v Ústave SR, konkr. ústavný princíp rovnosti je zakotvený v zákone v čl. 12 ods. 2 Ústavy SR.² Toto ustanovenie má všeobecný, deklaratívny charakter a nie charakter ľudského práva či základnej slobody. Princíp rovnosti je porušený v prípade, ak sa s jednou skupinou adresátov právnych noriem zaobchádza inak v porovnaní s inou skupinou, hoci medzi oboma skupinami nie sú rozdiely takého druhu a takej závažnosti, aby odôvodňovali nerovnaké zaobchádzanie. Jeho použitia je možné sa dovolávať len v spojitosti s ochranou konkrétnych ľudských práv a základných slobôd uvedených v Ústave SR.

Nadväzujúc na uvedené, zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 9/2009 Z. z., ktorou

² Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmysľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov by potencionálne mohli byť v rozpore s ústavným princípom rovnosti. Avšak **fyzické osoby a právnické osoby (vrátane Strediska) nemôžu v konaní pred ústavným súdom** namietat' porušenie ich základných práv a slobôd prijatím všeobecne záväzného predpisu (zákona, vyhlášky, atď.) ani iniciovať konanie o súlade právnych predpisov. Okruh subjektov oprávnených na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov je Ústavou SR a zákonom o ústavnom súde určený jednoznačne.³

Podľa čl. 151a ods. 2 v spojení s čl. 130 ods. 1 písm. h) Ústavy SR je **verejný ochranca práv** oprávnený predložiť Ústavnému súdu SR návrh na začatie konania podľa čl. 125 Ústavy SR, ak ďalšie uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov môže ohroziť základné práva a slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z príslušnej medzinárodnej zmluvy. Toto oprávnenie následne upravuje aj zákon o verejnom ochrancovi práv a zákon o ústavnom súde.

Záver

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva v odbornom stanovisku posudzovalo možné nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle antidiskriminačného zákona. Stredisko vydáva predmetné odborné stanovisko s právnymi závermi vo vyššie uvedenom znení.

S pozdravom

PhDr. Silvia Porubánová
výkonná riaditeľka

³ Bližšie pozri čl. 125 v spojení s čl. 130 Ústavy SR.